

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W PLACÓWCE

W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNEGO

Nazwa placówki:

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Kornela Makuszyńskiego
w Ostrowążu
62-561 Slesin
NIP 665-234-03-92, tel. 63 2703122

(Pieczętka szkoły)

DYREKTOR SZKOŁY
Kamil Trzebiński
mgr Kamil Trzebiński

(Podpis Dyrektora Szkoły)

Opracował: Ośrodek Szkoleń Doradztwa i Doskonalenia Kadr mgr Eugeniusz Przybyła
ZABRANIA SIĘ kopiowania treści opracowania (w całości lub w części) BEZ ZGODY autora (OSDiDK mgr Eugeniusz Przybyła).

Spis treści

PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO.....	3
PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH ZAGROŻENIA ATAKIEM	5
Z UŻYCIEM ŚRODKÓW BIOLOGICZNYCH	5
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA KATASTROFY BUDOWLANEJ	8
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NIEWYPAŁU, NIEWYBUCHU	9
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA POŻAROWEGO.....	10
PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH ZAGROŻENIA ŚRODKAMI PROMIENIOTWÓRCZYMI	12
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA TOKSYCZNYMI ŚRODKAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	14
PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH WYSTĄPIENIA KATASTROFALNYCH ZJAWISK ATMOSFERYCZNYCH	16
SYGNAŁY ALARMOWE I KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE	20
ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI	23
WAŻNE TELEFONY ALARMOWE	25

PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

Zagrożenie powodziowe jest najczęściej występującym ze wszystkich naturalnych niebezpieczeństw, jest ono także poważnym zagrożeniem dla pracowników i uczniów obiektów.

Przewidując powstanie zagrożenia powodziowego należy znać i rozróżniać stany zagrożenia powodziowego podawane w komunikatach radiowych, telewizyjnych i przez inne środki masowego przekazu.

Po otrzymaniu komunikatu o stanie zagrożenia powodziowego należy:

- 1) przeanalizować i ocenić sytuację w jakiej mogą się znaleźć pracownicy i uczniowie placówki.
- 2) przekazać komunikat i określić szczegółowe zadania do natychmiastowego wykonania, a w szczególności:
 - a) przygotować unikalną aparaturę naukową i ważną dokumentację naukowo-badawczą, techniczną i technologiczną do ewakuacji poza miejsce dotychczasowego przechowywania lub przeniesienie na wyższe kondygnacje;
 - b) wyznaczyć grupę osób do wynoszenia mienia, poza miejsce dotychczasowego przechowywania i ustalić sposób ochrony przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub kradzieżą;
 - c) nawiązać współdziałanie z organami zewnętrznymi prowadzącymi akcje ratownicze;
 - d) przygotować sprzęt i materiały przydatne w czasie powodzi;
- 3) wyłączyć dopływ energii elektrycznej, gazu i wody (zawory główne);
- 4) nakazać podległym pracownikom zabranie dokumentów osobistych, przedmiotów wartościowych itp.;
- 5) prowadzić nasłuch rozgłośni radiowych i stacji telewizyjnych, śledzić wszelkie informacje o zagrożeniu powodziowym;
- 6) zastosować się do poleceń służb prowadzących ewakuację, podejmować wszelkie możliwe przedsięwzięcia w celu pomocy prowadzącemu akcją ratowniczą w szczególności w zakresie bezpieczeństwa ludzi.

W czasie powodzi należy pamiętać aby:

- 1) korzystać wyłącznie ze pewnych źródeł wody pitnej i dla potrzeb sanitarno – higienicznych.
- 2) nie korzystać ze studni, pomp i ulicznych kranów itp. gdyż woda w nich może być skażona wodami ściekowymi.
- 3) nie wykorzystywać produktów żywnościowych lub środków spożywczych zalanych uprzednio wodą powodziową,
- 4) nie zbliżać się do urządzeń energetycznych (linii przesyłowych wysokiego napięcia, kabli energetycznych, transformatorów itp.), które znajdują się na terenie zalewowym.
- 5) nie wchodzić samowolnie na mosty, kładki, wały ochronne nad rzeką.
- 6) wykonywać polecenia służb ratowniczych, w żadnym przypadku nie przeszkadzać w prowadzeniu akcji ratowniczej.
- 7) w okresie zimowym nie doprowadzić do wyziębienia organizmu, przy niskiej temperaturze i zmęczeniu nie siadać na wolnym powietrzu lub w wyziębionym pomieszczeniu.

Stan stałej gotowości przeciwpowodziowej

W stanie tym należy:

- 1) aktualizować systematycznie plan ewakuacji obiektu,
- 2) szkolić pracowników z zakresu ich zadań,
- 3) prowadzić treningi z zakresu ewakuacji,
- 4) systematycznie sprawdzać (konserwować) sprzęt i środki do ochrony przed powodzią.

Stan ostrzegawczy

Po ogłoszeniu stanu ostrzegawczego, dla podjęcia decyzji dyrektor szkoły/placówki zbiera kadrę w celu:

- 1) aktualizacji dokumentacji ochrony przed powodzią lub podtopieniem,
- 2) organizacji ewidencji meldunków, poleceń, decyzji i zarządzeń
- 3) organizacji cyklicznych posiedzeń zespołu, w czasie których dokonuje się:
 - a) oceny sytuacji i jej rozwoju,
 - b) wypracowania (wydania) decyzji,
 - c) przekazywania zadań wykonawcom,
 - d) kontroli realizacji zadań.
 - e) wnioskowania o ewentualne udzielenie pomocy.

W tym stanie należy:

- 1) powiadomić służby zabezpieczenia techniczno- zaopatrzeniowego szkoły/placówki o wprowadzeniu stanu ostrzegawczego;
- 2) wydać członkom zespołu przeciwpowodziowego polecenie w celu:
 - a. śledzenia komunikatów radiowych, telewizyjnych i prasowych o stanie zagrożenia,
 - b. zorganizowania ewidencji meldunków, poleceń, decyzji, zarządzeń,
 - c. sprawdzenia systemu łączności zewnętrznej i wewnętrznej,
 - d. sprawdzenia gotowości do działania:
 - wyznaczonych osób,
 - sprzętu i środków do ochrony przed zalaniem,
 - zespołu do przenoszenia i zabezpieczenia zbiorów;
 - przystosowania pomieszczeń do przechowywania zalanych księgozbiorów w warunkach temperatur minusowych;
 - e. wydać polecenie dla zorganizowania zabezpieczenia przed awarią (wyłączeniem) zasilania energetycznego, sieci gazowej, wodnej i CO tj. do:
 - zabezpieczenia budynku w oświetlenie awaryjne np. latarki, świece itp.,
 - zabezpieczenia w worki z piaskiem i folię w celu osłonięcia drzwi i okien,
 - zabezpieczenia w razie potrzeby dowozu wody pitnej dla potrzeb spożywczych i sanitarnych,
 - usunięcia ruchomych przedmiotów na zewnątrz budynku jak ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne itp.

Stan alarmowy

Komunikat o stanie wody i zagrożeniu przekazywany za pomocą lokalnych środków masowego przekazu (TV, radio). W przypadku stanu alarmowego należy utrzymywać stały kontakt z zespołem przeciwpowodziowym w celu ciągłej analizy sytuacji oraz:

- a. oceny gotowości sił przeciwpowodziowych;
- b. uszczegółowienia zadań do aktualnej sytuacji;
- c. przygotowania zespołów do pobrania sprzętu i środków do ochrony przed zalaniem;
- d. obserwacji stanu wody i miejsc podtopień;
- e. organizacji przygotowań do ewakuacji mienia i dóbr kultury;

- f. doraźnego przemieszczania ruchomych dóbr kultury, mienia uczelni na wyższe kondygnacje lub do innych obiektów;
- g. zgromadzenia środków do zabezpieczenia bram, drzwi wejściowych, okien i piwnic itp.;
- h. wykonania prac zabezpieczających obiekt;
- i. sprawdzenia gotowości wyznaczonych pomieszczeń i obiektów do przyjęcia ewakuowanych zbiorów i mienia;
- j. pełnej mobilizacji sił i środków w obiektach bezpośrednio zagrożonych, organizacja dyżurów.

Stan powodzi

W czasie powodzi należy:

- a) zaalarmować personel o zaistniałej sytuacji;
- b) kontynuować prace zabezpieczające obiekt (drzwi, okna);
- c) wyłączyć częściowo lub całkowicie instalacje (elektryczną, gazową, wodną, CO);
- d) być przygotowanym do zorganizowania ewakuacji ludzi z zagrożonych miejsc;
- e) być przygotowanym do ewakuacji dóbr kultury i mienia;
- f) pozostawić niezbędną ilość pracowników do przeprowadzenia ewentualnej akcji ratunkowej;
- g) w przypadku dużego zagrożenia wezwać siły ratownicze (straż pożarną);
- h) zapobiegać kradzieży zbiorów i mienia przez przypadkowe osoby w czasie ich przemieszczania.

Likwidacja skutków powodzi i podtopień zawiera m. in. takie etapy jak:

- 1) odbudowa zniszczonej infrastruktury;
- 2) osuszanie zalanych pomieszczeń,
- 3) organizacja odkażania i dezynfekcji.
- 4) sprawdzenie stanu technicznego budynku:
 - a) czy woda nie podmyła fundamentów,
 - b) czy ściany nie uległy odkształceniom, pęknięciom itp.
 - c) sprawdzenie stanu technicznego instalacji; gazowej, elektrycznej i innej;
 - d) szacowanie strat i szkód, opracowanie doraźnego programu naprawczego.

PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH ZAGROŻENIA ATAKIEM Z UŻYCIEM ŚRODKÓW BIOLOGICZNYCH

Skażenia obiektu środkami biologicznymi mogą mieć miejsce w wyniku ataku terrorystycznego z użyciem broni biologicznej takiej jak wirusy, bakterie oraz ich toksyny. Sygnał alarmowy w przypadku zagrożenia może być nadany przez telefon, telefax, syreny, radio i telewizja ruchome środki nagłaśniające (rozgłośnię na samochodach) lub wewnętrzny system ostrzegawczy.

Zagrożeniem atakiem terrorystycznym z użyciem środków biologicznych określa się użycie chorobotwórczych organizmów i toksyn mających wpływ na ludzi, zwierzęta i rośliny. Środki biologiczne mogą być użyte w sposób niewidoczny i działać z opóźnieniem, a niekiedy, nawet z dużym opóźnieniem. Atak terrorystyczny przy użyciu środków biologicznych jest jedną z jego odmian i nazywany jest *bioterroryzmem*.

Postępowanie w warunkach zagrożenia bioterroryzmem różni się w zasadniczy sposób od postępowania w warunkach innych zagrożeń tym, że w niesienie pomocy zaangażowane są przede wszystkim służby medyczne najczęściej ze specjalistycznym przygotowaniem.

Niezbędnym warunkiem obrony przed skutkami bioterroryzmu jest istnienie efektywnych systemów rozpoznania oraz profilaktyki i likwidacji skutków. Z uwagi na groźne następstwa, należy znać objawy chorób, które są wywoływane przez szczególnie niebezpieczne drobnoustroje ludzkie, zwierzęce i roślinne. Ich znajomość pozwoli na szybsze podjęcie decyzji o wezwaniu lekarza do chorego.

Atak wcześniej przewidywany

Zalecane postępowanie:

- 1) włączyć odbiorniki radiowe i telewizyjne na program lokalny w celu wysłuchania komunikatów ostrzegawczych, stosować się do poleceń komunikatów nadawanych przez obronę cywilną;
- 2) zaalarmować i ewakuować pracowników, studentów, interesantów i zwiedzających z rejonu zagrożenia w kierunku pod wiatr od źródła zagrożenia, a ze strefy skażonej poprzecznie do kierunku wiatru;
- 3) wyłączyć urządzenia klimatyzacyjne w obiekcie, natychmiast zamknąć i uszczelnić wszystkie otwory wentylacyjne, okna i drzwi;
- 4) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego do wnętrza pomieszczeń -częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą podtrzymuje zdolność pochłaniania na stałym poziomie. W miarę możliwości zgromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki: maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry itp.);
- 5) powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu oraz prac wymagających dużego wysiłku;
- 6) w zależności od okoliczności i potrzeb powiadomić Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe;
- 7) do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych;
- 8) osoby przebywające na otwartej przestrzeni lub przystępujące do ewakuacji (po jej zarządzeniu) powinny jak najszybciej opuścić strefę niebezpieczną prostopadle do kierunku wiatru przenoszącego skażone powietrze.

Ogłoszenie alarmu

Po ogłoszeniu ataku z użyciem środków biologicznych należy:

Zalecane działanie - oprócz podjęcia działań opisanych wyżej należy:

- 1) użyć pasywnych środków ochronnych maski, ubrań ochronnych, ewakuować ludzi z zagrożonych obiektów, zapewniając jednocześnie ich ochronę;
- 2) ograniczyć lub zakazać ruch ludzi na zewnątrz budynku (z wyjątkiem zwalniania pracowników do domu);
- 3) prowadzić profilaktykę wśród zagrożonych pracowników i uczniów;
- 4) śledzenie komunikatów radiowych i innych, stosowanie się do poleceń dyrektora szkoły/placówki i kierowników jednostek ratowniczych.

Narzędziami w ataku bioterrorystycznym mogą być klasyczna broń lądowa, powietrzna i morska, a także rozpylanie aerozoli, skażenie żywności, wody i gleby. Obiektami ataku mogą być miejsca najczęściej odwiedzane, a więc: dworce kolejowe, lotnicze i morskie, centra handlowe, miejsca zgromadzeń, stadiony, sale koncertowe, gęsto zaludnione ulice w godzinach szczytu, stołówki, miejsca kultów religijnych i inne.

Szczególnie niebezpieczną formą ataku bioterrorystycznego jest przesłanie drogą

pocztową zarazka chorobotwórczego. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej w trosce o bezpieczeństwo obywateli, na stronie internetowej zamieściła informację jak postępować w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia, o poniższej treści:

Procedura działania na wypadek otrzymania podejrzanej przesyłki mogącej zawierać środki toksyczne i biologiczne

Postępowanie z podejrzaną przesyłką

W przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki należy:

- 1) nie potrząsać ani nie otwierać przesyłki, wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna;
- 2) umieścić podejrzaną przesyłkę w plastikowej torbie (szczelnie zamknąć) lub innym szczelnym pojemniku i pozostawić ją na miejscu;
- 3) jeżeli nie ma pod ręką plastikowej torby lub pojemnika, przykryć przesyłkę czymkolwiek np.: papierem i nie odkrywać;
- 4) opuścić pomieszczenie, uniemożliwić wejście innym osobom;
- 5) dokładnie umyć ręce mydłem i gorącą wodą, unikać dotykania twarzy;
- 6) powiadomić przełożonego, ochronę i wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu;
- 7) powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu w zagrożonym pomieszczeniu;
- 8) sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia, które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia jej Policji i lekarzom.

Gdy przesyłka została otwarta i zawiera podejrzaną zawartość należy:

- 1) nie zgarniać, nie zdmuchiwać, natychmiast przykryć rozsypaną substancję tym, co jest pod ręką i nie usuwać przykrycia do czasu przybycia odpowiednich służb,
- 2) opuścić pomieszczenie i zamknąć drzwi, uniemożliwić wejście innym osobom;
- 3) zdjąć jak najszybciej ubranie i umieścić je w plastikowej torbie lub pojemniku, który można szczelnie zamknąć. Gdy pojawią się odpowiednie służby, przekazać im ubranie;
- 4) wziąć prysznic i dokładnie umyć całe ciało, nie używać żadnych innych środków dezynfekujących oprócz mydła;
- 5) sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia, które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia jej Policji i lekarzom.

Gdy substancja zostanie rozpylona w postaci aerozolu (np.: wybuch przesyłki, przedostanie się do systemu wentylacji lub otrzymanie ostrzeżenia o prawdopodobnym zakażeniu) należy:

- 1) wyłączyć wszystkie instalacje wentylacyjne;
- 2) natychmiast opuścić zagrożone pomieszczenia;
- 3) zamknąć drzwi, aby uniemożliwić wejście innym;
- 4) powiadomić przełożonego, ochronę i wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu;
- 5) sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia, które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia jej Policji i lekarzom.

Zalecenia dla pracowników zajmujących się korespondencją:

W związku z potencjalnym zagrożeniem należy w miarę możliwości, wydzielić w kierowanych jednostkach pomieszczenie przeznaczone do otwierania korespondencji zewnętrznej. Pomieszczenia wyposażać w worki foliowe, a dla pracowników wykonujących te czynności przewidzieć rękawice gumowe, fartuchy itp.

Zwracać szczególną uwagę na podejrzaną przesyłki, w tym:

- 1) adresowane do rąk własnych kierownictwa jednostki organizacyjnej;
- 2) przysyłane z zagranicy;
- 3) ponadnormatywne wymiary lub wagę;

- 4) przekręcone nazwisko lub stanowisko adresata;
- 5) brak lub niedokładny adres nadawcy;
- 6) stempel poczty nie zgadza się z adresem zwrotnym;
- 7) pochodzi od nadawcy lub z miejsca, z którego nie spodziewamy się;
- 8) wszelkie inne, które intuicyjnie wydają się podejrzane.

We wszystkich opisanych powyżej przypadkach reakcja powinna być spokojna, zgodna z powyższymi procedurami, a ewentualne działania należy przeprowadzać w sposób usystematyzowany i racjonalny

W przypadku wystąpienia zdarzenia należy powiadamiać:

- 1) Policję -tel. 997, 112;
- 2) Państwową Straż Pożarną -tel. 998, 112;
- 3) Dyrektora szkoły/placówki.

Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Środki użyte w ataku bioterrorystycznym są trudne do wykrycia, ponieważ nie posiadają jakichkolwiek specyficznych oznak (zapach, kolor itp.). Jedynym sposobem ich wykrycia jest diagnoza laboratoryjna.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA KATASTROFY BUDOWLANEJ

Katastrofy budowlane najczęściej powodowane są:

- 1) wybuchami gazu;
- 2) obsunięciem gruntu na pochyłym terenie, na którym usytuowany jest budynek;
- 3) nadwężeniu (przeciążeniem) dopuszczalnego obciążenia ważnych elementów konstrukcyjnych budynków;
- 3 tąpnięciami.

Katastrofa budowlana najczęściej ma charakter gwałtowny, trwa stosunkowo krótko i jest bardzo niszcząca. W miejscach bezpośredniego działania może spowodować ogromne szkody np.: zniszczyć budynki (okna, dachy). W przypadku zagrożenia wystąpienia katastrofy budowlanej i ewakuacji z obiektu należy:

- 1) wyłączyć instalację gazową, elektryczną, wodną;
- 2) zabrać ze sobą podstawową dokumentację, najcenniejsze mienie (w miarę możliwości).

Kierujący akcją ratowniczą (administrator budynku) sprawdza:

- 1) czy wszyscy opuścili budynek;
- 2) zabezpiecza teren katastrofy;
- 3) zbiera informacje o osobach, które pozostały w budynku;
- 4) poszkodowanym udziela pomocy medycznej;
- 5) współpracuje z wyspecjalizowanymi służbami ratowniczymi.

Po przybyciu do obiektu służb ratowniczych kierujący dotychczas akcją ratowniczą (administrator budynku) przekazuje wszystkie informacje dotyczące zdarzenia, także plan sytuacyjny obiektu kierującemu służbami ratowniczymi

Najbardziej prawdopodobnymi zdarzeniami jakie mogą wystąpić w obiektach szkoły/placówki, powodującymi katastrofy budowlane, są: wybuch gazu i tąpnięcia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NIEWYPAŁU, NIEWYBUCHU

Jak zachować się po znalezieniu niewypału lub niewybuchu ?!

Od zakończenia działań II wojny światowej minęło już ponad pół wieku, ale nadal spotykamy się w życiu codziennym jej pozostałościami. Znajdujemy wiele przedmiotów niekiedy bliżej nam nie znanych lub mających znamiona uzbrojenia wojskowego. Nasza nadmierna ciekawość doprowadza do wielu niepotrzebnych nieszczęść, a nawet śmierci. Niezachowanie należytych środków bezpieczeństwa po odnalezieniu niewypału lub niewybuchu, niewłaściwe postępowanie wynikające z braku świadomości o groźącym niebezpieczeństwie powoduje, że mimo zakończenia działań zbrojnych wojna nadal zbiera ofiary. Należy mieć świadomość, że materiał wybuchowy stosowany w technice wojskowej w praktyce jest całkowicie odporny na działanie wszelkiego rodzaju warunki atmosferyczne i niezależnie od daty produkcji zachowuje swe właściwości wybuchowe.

Do przedmiotów wybuchowych zaliczamy wszelkiego rodzaju przedmioty pochodzenia wojskowego, które ze względu na swe właściwości wybuchowe grożą niebezpieczeństwem przy niewłaściwym obchodzeniu się z nimi (ruszanie, rozkręcanie rzucanie itp.). Są to w szczególności:

- a) zapalniki,
- b) pociski,
- c) bomby lotnicze,
- d) naboje artyleryjskie i karabinowe,
- e) pancernice,
- f) granaty
- g) miny wszelkich typów,
- h) ładunki materiałów wybuchowych,
- i) złom metalowy zawierający resztki materiałów wybuchowych.

Natomiast za przedmioty niebezpieczne uważamy wszelkiego rodzaju urządzenia (materiały pochodzenia wojskowego, przemysłowego lub innego, które mając właściwości łatwopalne, żrące, trujące grożą niebezpieczeństwem przy manipulowaniu lub zetknięciu się z powietrzem albo wysoką temperaturą.

Zaliczyć do nich można:

- a) płyn łatwopalny, żrący i trujący,
- b) zawartość butli stalowych, gaśnic,
- c) resztki rozmaitych substancji w aparaturze laboratoryjnej itp.

W PRZYPADKU ODNALEZIENIA PODEJRZANEGO PRZEDMIOTU:

- 1) Nie dotykać go, a w szczególności nie podnosić, nie przesuwać, nie używać wobec przedmiotu jakichkolwiek narzędzi
- 2) W miarę możliwości zabezpieczyć miejsce znalezienia przed ingerencją innych osób
- 3) Powiadomić policję (Tel. 997, 112).
- 4) Do czasu przyjazdu policji pozostać w pobliżu znaleziska -nie dopuścić innych osób do manipulowania przedmiotem.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA POŻAROWEGO

Jak się zachować podczas zagrożenia pożarowego

Przedsięwzięcia mające na celu nie dopuszczenie do powstania zagrożenia pożarowego lub jego wyeliminowania to przede wszystkim profilaktyka w zakresie zapobiegania powstawaniu - a w przypadku jego powstania, podjęcie działań zmierzających do zahamowania rozprzestrzeniania się pożaru.

Pożar może powstać w każdym miejscu i czasie. Szybkość rozprzestrzeniania się pożaru powoduje, że nie ma czasu na szczegółową analizę i ocenę sytuacji (nie mniej jednak, muszą one być każdorazowo podjęte), z tych względów, ważnym zagadnieniem jest wykonanie czynności, które w możliwie szerokim zakresie spełnią wymogi zapobiegające powstaniu pożaru.

1. Do czynności profilaktycznych zapobiegających powstawaniu pożarów należą:

- a) instalowanie sygnalizacji alarmującej o pojawieniu się dymu w pomieszczeniu;
- b) utrzymanie w stałej sprawności technicznej instalacji energetycznej;
- c) niedopuszczanie do przeciążania sieci elektrycznych;
- d) eliminowanie połączeń prowizorycznych, wykorzystywanie rozgałęźników bez bezpiecznika;
- e) utrzymanie w czystości i porządku pomieszczeń gospodarczych, magazynowych, piwnic, strychów i innych;
- f) wyznaczenie dróg pożarowych i ewakuacyjnych (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz zadbanie o ich przejezdność tj. nie blokowanie pojazdami, składowania sprzętu i materiałów;
- g) zapobieganie gromadzeniu materiałów palnych (benzyna, nafta, paliwa i inne) w pomieszczeniach do tego rodzaju magazynowania nie przystosowanych,
- h) prowadzenie obserwacji zewnętrznych sieci elektrycznych zainstalowanych w bezpośrednim sąsiedztwie ścian budynków,
- i) ograniczenie korzystania z grzejników i grzałek elektrycznych, a jeżeli jest to możliwe eliminowanie ich używania,
- j) utrzymywanie terenu bezpośrednio przyległego do budynków w czystości, szczególnie dbanie by pozostał wolny od suchej trawy,
- k) miejsca i tereny szczególnie pożarowo zagrożone, należy oznaczyć jako strefy bezpieczeństwa pożarowego, w których obowiązują zaostrzone rygory w tym zakresie,
- l) posiadanie graficznego planu ochrony przeciwpożarowej, w którym oznaczyć przebieg sieci wodociągowej, rozmieszczenie hydrantów, drogi pożarowe i ewakuacji, miejsca podjazdu ciężkiego sprzętu pożarniczego, rozmieszczenie zaworów głównych: elektrycznych, gazowych, wodnych i ciepłowniczych i inne niezbędne dane przydatne podczas prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej.

2. W przypadku powstania pożaru obowiązkiem każdego pracownika jest podjąć wszelkie możliwe i dostępne działania w celu jego likwidacji:

- a) przy pomocy wszelkich dostępnych środków zaalarmować osoby znajdujące się w strefie zagrożenia pożarowego;
- b) wezwać straż pożarną – tel.: 998,112;

- c) wyłączyć dopływ prądu i gazu;
- d) przystąpić – przy użyciu dostępnych środków gaśniczych - do gaszenia pożaru i udzielania pomocy osobom poszkodowanym i zagrożonym;
- e) powiadomić bezpośredniego przełożonego;
- f) po przybyciu jednostki Państwowej Straży Pożarnej podporządkować się komendantowi (dowódcy), kierującemu akcją gaśniczą.

3. Alarmowanie telefoniczne straży pożarnej należy wykonać w następujący sposób:

- a) wybrać numer alarmowy straży pożarnej - 998 lub: 112;
- b) po zgłoszeniu się numeru alarmowego straży pożarnej należy podać:
 - imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego podawana jest informacja o pożarze;
 - adres i nazwę zakładu pracy – obiektu, w którym wybuchł pożar;
 - co się pali (budynek mieszkalny, gospodarczy, magazyn itp.) kondygnacja (parter, które piętro itp.);
 - czy w budynku znajdują się ludzie, czy istnieje zagrożenie ich życia;
 - inne istotne dane, które żąda straż pożarna bądź alarmujący uważa za niezbędne.

4. Przyjmujący zgłoszenie o pożarze może żądać:

- a) potwierdzenia zgłoszenia - po zakończeniu rozmowy, straż pożarna dzwoni pod podany przez alarmującego numer, należy potwierdzić prawdziwość zdarzenia;
- b) dodatkowych informacji o pożarze.

Przystępując do akcji gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, hydranty wewnętrzne, koce gaśnicze) należy pamiętać o użyciu odpowiedniej gaśnicy do rodzaju palącego się materiału. Gaśnice znajdujące się na wyposażeniu pomieszczeń zwykle posiadają odpowiednie oznakowania, którymi należy się kierować przy ich użyciu

Przy gaszeniu pożaru należy pamiętać:

- a) zawsze kierować strumień wody (lub innego środka gaśniczego) na palące przedmioty (ścianę ognia) od skraju do środka;
- b) strumień wody (środka gaśniczego) kierować na ścianę od góry w dół;
- c) używać wyłącznie określonych środków gaśniczych przeznaczonych dla danego rodzaju materiału palącego się

W przypadku, gdy istnieje konieczność niesienia pomocy ludziom, należy przystąpić do ich ewakuacji, wskazując kierunek i drogi ewakuacji. Starać się nie dopuścić do paniki., która może być przyczyną tragicznych w skutkach wypadków.

W czasie pożaru należy pamiętać aby:

- a) nie podejmować próby samodzielnego gaszenia pożaru, którego nie można opanować;
- b) nie używać wody do gaszenia urządzeń elektrycznych;
- c) nie otwierać drzwi do innego pomieszczenia jeżeli są gorące;
- d) przy dużym pożarze, nie wchodzić ponownie do płonącego budynku

PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH ZAGROŻENIA ŚRODKAMI PROMIENIOTWÓRCZYMI

Pojawienie się w środowisku naturalnym materiałów promieniotwórczych w ilościach przekraczających normalny ich poziom jest zjawiskiem groźnym dla człowieka, nazywanym zagrożeniem środkami promieniotwórczymi. Zagrożeniem są materiały promieniotwórcze zawierające niestabilne atomy, które pozbywają się nadmiaru energii emitując promieniowanie jonizujące (promieniowanie przenikliwe), które wywiera szkodliwy wpływ na komórki żywe.

Pewną ilość promieniowania, określanego jako poziom normalny, człowiek otrzymuje codziennie, są to dawki promieniowania pochodzące z różnych źródeł (z gleby i kopalin, kosmosu, użytkowanych urządzeń domowych, urządzeń medycznych, z prowadzonych doświadczeń z bronią jądrową, urządzeń, przy pomocy których prowadzi się badania naukowe emitujących promieniowanie, awarii reaktorów jądrowych i innych źródeł).

Materiały promieniotwórcze uwolnione w wyniku awarii urządzeń jądrowych np.: reaktora jądrowego w elektrowni (lub wybuchu broni jądrowej), tworzą najczęściej obłok promieniotwórczy, który składa się z nie rozszczepionych atomów produktów promieniotwórczych, osiadających na cząstkach pary wodnej, kurzu, ziemi i innych materiałach przesuujących się w powietrzu z wiatrem w wyniku awarii (wybuchu). Materiały promieniotwórcze opadają z obłoku, najpierw większe, później mniejsze, skażając powierzchnię ziemi (oraz powierzchnię, na którą opadają) od rejonu awarii w kierunku wiatru tworząc strefę skażoną kształcie cygara.

Zasięg i układ strefy opadu może być różny, zależnie od wielkości awarii (mocy wybuchu), wysokości wybuchu, rodzaju terenu w punkcie zerowym oraz warunków szczytów wiatru wiejące w meteorologicznych. Największy wpływ na kształt i zasięg strefy mają wiatry, wiejące w górnych warstwach atmosfery.

Przebywanie w strefie (w terenie skażonym) jest niebezpieczne dla zdrowia i życia, gdyż występują w niej wszystkie rodzaje promieniowania: alfa, beta i gamma.

W terenie takim nie można przebywać bez odzieży ochronnej i masek p. gazowych, a i wtedy czas przebywania jest ograniczony.

Stopień ochrony pomieszczeń mieszkalnych i ukryć przed rażącym działaniem promieniowania zależy od grubości ścian pomieszczeń, konstrukcji budynku, szczelności otworów okiennych, konstrukcji i sprawności urządzeń wentylacyjnych, a także od odległości źródła promieniowania.

Istoty żywe, które znajdują się w zasięgu promieniowania, ulegają napromienianiu, które może być ostre (otrzymanie dużej dawki w krótkim czasie) lub przewlekłe (otrzymanie wielokrotnego lub stałego napromieniania mniejszymi dawkami przez dłuższy czas).

Otrzymane kolejno dawki promieniowania sumują się w organizmie. Istotna jest nie tylko sumaryczna wielkość dawki; ważne jest także i to, w jakich odstępach czasu organizm je pochłoniął. Wchłanianie stosunkowo niewielkich dawek w krótkich odstępach czasu jest szkodliwe dla zdrowia. Dlatego nie wolno prześwietlać ludzi zbyt często promieniami Rentgena.

Awaria elektrowni jądrowej a ściślej reaktora jądrowego – spowoduje uwolnienie się materiałów promieniotwórczych. Stanowić to będzie zawsze zagrożenie dla zdrowia ludzi, dlatego w każdym przypadku należy podporządkować się zarządzeniom lokalnych władz.

W przypadku otrzymania sygnału o zagrożeniu skażeniem promieniotwórczym bez względu na jego źródło, należy:

- 1) zamknąć okna i drzwi (jeżeli jest to konieczne należy je dodatkowo uszczelnić),
- 2) wyłączyć wentylację,
- 3) zgasić ogień w piecu, kominku itp.,
- 4) zapoznać się systemem ostrzegania i alarmowania, który zostanie podany w lokalnych środkach masowego przekazu,
- 5) przygotować niezbędne przedmioty zapewniające realizację codziennych potrzeb życiowych (zapasowe źródła światła, zapas żywności w szczelnych pojemnikach (konserwy), wodę pitną zamykaną w termosie lub innych szczelnych pojemnikach, podstawowe środki sanitarno – higieniczne, lekarstwa i środki opatrunkowe pierwszej pomocy, przenośny telefon (telefon komórkowy z ładowarką), zapasową bieliznę, odzież i obuwie, którą można będzie wykorzystać jako ochronną, (peleryny, narzuty) przenośne radio (telewizor), dokumenty, pieniądze itp.);
- 6) zejść do pomieszczenia piwnicznego,
- 7) pozostać w bezpiecznym pomieszczeniu do czasu otrzymania wiadomości o odwołaniu alarmu o zagrożeniu.

Po otrzymaniu wiadomości o ewakuacji, należy:

- 1) zapoznać się z drogami i docelowym rejonem ewakuacji zapamiętać miejsca tymczasowych ukryć znajdujących się na drodze ewakuacji (zostaną podane w lokalnych środkach masowego przekazu),
- 2) zabrać przygotowane wcześniej wyposażenie awaryjne (alarmowe),
- 3) wyłączyć zasilanie (gaz, prąd, wodę),
- 4) zamknąć pomieszczenia (drzwi i okna), zabezpieczyć przed zniszczeniem i kradzieżą.

W czasie zagrożenia skażeniem promieniotwórczym, należy pamiętać, aby:

- 1) ukryć się w pomieszczeniu, które jest szczelne przed przedostaniem się skażonego kurzu, pyłu, pary wodnej itp.
- 2) nie wychodzić z ukrycia pod żadnym pozorem, a jeżeli już zajdzie taka konieczność; np.: pomoc ciężko choremu, użyć do osłony ubrania peleryny(narzuty), twarz osłonić maską p. gazową, a jeżeli nie dysponujemy maską; usta i nos osłonić płócienną tkaniną, oczy zasłonić szczelnie okularami typu gogle.
- 3) słuchać komunikatów radiowych lokalnych stacji radiowych o rozwoju sytuacji.
- 4) posiadać dodatkowo do używanego ubrania, odzież ochronną (peleryny, narzuty którą zdjąć po odwołaniu alarmu, i szczelnie zapakować do plastikowego worka.
- 5) po zdjęciu ubrania należy wziąć bieżącą kąpiel, ubrać czystą bieliznę, odzież i obuwie.

Sygnal alarmowy może być nadany przez syreny, rozgłośnie radiowe, ośrodki TV.

Z chwilą ogłoszenia alarmu do obowiązków dyrektora szkoły/placówki należy:

- 1) przerwanie zajęć dydaktycznych;
- 2) zaopatrzenie personelu w środki indywidualnej ochrony (w miarę możliwości - maski przeciwgazowe, przeciwpyłowe, ręcznie wykonane maseczki z tkaniny, płaszcze ochronne gumowe, z tworzyw sztucznych, rękawice gumowe z folii, nakrycia głowy itp.);
- 3) przygotowanie pomieszczeń do ukrycia ludzi na czas opadu promieniotwórczego;
- 4) zgromadzenie środków do częściowej dezaktywacji: szczotki, zmiotki, trzepaczki, odkurzacze, woda, środki piorące, worki foliowe, pojemniki na odzież skażoną itp.;
- 5) zgromadzenie żywności w szczelnych pojemnikach, wody i filtrów do wody,
- 6) przygotowanie pojemników na odpady;
- 7) uszczelnianie pomieszczeń przed przenikaniem pyłu promieniotwórczego;
- 8) zabezpieczenie zbiorów i sprzętu przed osiadaniem pyłu promieniotwórczego w pojemnikach, przez nakrywanie folią, zdjęcie firanek, zwinięcie dywanów, zdjęcie

przedmiotów ze ścian itp.;

9) przygotowanie pomieszczeń do ukrycia przydzielonych środków transportowych.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA TOKSYCZNYMI ŚRODKAMI PRZEMYSŁOWYMI

Najczęstszą przyczyną uwolnień toksycznych środków przemysłowych (TŚP) są:

- 1) awarie i katastrofy w obiektach przemysłowych;
- 2) wypadki cystern kolejowych oraz autocystern,
- 3) rozszczelnienia rurociągów przemysłowych innych instalacji.

Zagrożenie TŚP może powstać także w czasie wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, magazynowania, wykorzystania jako materiały chłodzące (amoniak) i dezynfekcyjne (chlor).

PAMIĘTAJ!!!

Pojazdy samochodowe przewożące substancje niebezpieczne są oznakowane pomarańczowymi prostokątnymi tablicami z czarnymi napisami cyfrowymi, oznaczającymi rodzaj niebezpiecznej substancji według międzynarodowych oznaczeń, umieszczonymi z tyłu i przodu pojazdu.

Ze względu na działanie na organizm człowieka TŚP można podzielić, na:

- a) środki z przewagą działania duszącego np.: chlor, fosgen, chloropikryna,
- b) środki z przewagą działania ogólnotrującego np.: cyjanowodór,
- c) środki o działaniu ogólnotrującym i duszącym np.: tlenki azotu,
- d) trucizny neurotropowe np.: dwusiarczek węgla, czterochlorek ołowiu oraz związki fosforo –organiczne,
- e) środki o działaniu duszącym np.: hydrazyna, oraz środki neurotropowe,
- f) trucizny metaboliczne np.: tlenek etylenu,
- g) środki zakłócające wymianę substancji np.: polichloropochodne.

W wielu przypadkach przebieg zagrożenia (zatrucia, skażenia) może być bardzo złożony, dlatego zawsze należy wezwać lekarza. Do czasu przybycia lekarza, chorego (chorych) należy wynieść na świeże powietrze, zdjąć odzież, rozluźnić krępujące części garderoby (krawat, pasek itp.) i przystąpić do udzielania doraźnej pomocy.

W przypadku skażenia ciała należy zdjąć z poszkodowanego ubranie, a skażoną część ciała dokładnie zmyć wodą z mydłem. Nie wolno stosować żadnych maści i środków oleistych. Na oczyszczoną powierzchnię ciała poszkodowanego należy nałożyć opatrunek jałowy.

W przypadku zatrucia przez przewód pokarmowy należy starać się usunąć truciznę z żołądka przez spowodowanie wymiotów przez drażnienie tylnej ściany gardła lub podanie roztworu soli kuchennej. Należy pamiętać, by nie podawać środków wymiotnych bądź pobudzać do wymiotów chorego, który jest nieprzytomny lub w stanie zamroczenia.

W przypadku skażenia oczu, należy ułożyć poszkodowanego na boku, rozsunąć powieki i obmyć oczy dużą ilością letniej wody.

W przypadku powstania zagrożenia skażeniem TŚP lub przyjęcia sygnału o zagrożeniu skażeniem należy:

- a) przy pomocy wszelkich dostępnych środków zaalarmować osoby znajdujące się w strefie skażenia,

- b) powiadomić natychmiast w jakikolwiek sposób straż pożarną tel.; 998, 112 i policję tel.: 997, 112 podając następujące dane:
- miejsce zdarzenia –dokładny adres zakładu pracy –obiektu,
 - charakter zdarzenia – obserwowane objawy –jeżeli jest to możliwe rodzaj skażenia,
 - imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego podawana jest informacja o skażeniu,
 - inne posiadane wiadomości na temat zdarzenia,

Przyjmujący zgłoszenie może żądać:

- a) potwierdzenie zgłoszenia (po zakończeniu rozmowy, straż pożarna (policja) dzwoni pod podany przez zgłaszającego numer, należy potwierdzić prawdziwość zdarzenia),
- b) dodatkowych informacji o zdarzeniu.

W przypadku, jeżeli w zdarzeniu nastąpiło zatrucie ludzi, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe tel.: 999,112 podając:

- obserwowane objawy u chorych,
- miejsce zdarzenia – dokładny adres zakładu pracy –obiektu (jeżeli dojazd jest utrudniony należy podać szczegóły drogi dojazdu),
- imię i nazwisko oraz numer telefonu zgłaszającego,
- przystąpić do doraźnego udzielania pomocy poszkodowanym.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że TŚP przenikną do pomieszczeń, w których znajdują się ludzie należy:

- a) włączyć lokalną stację radiową i zastosować się do poleceń przekazywanych przez służby ratownicze,
- b) przystąpić do uszczelniania otworów okiennych, drzwi, kanałów wentylacyjnych i innych szczelin, przez które może przedostać się niebezpieczna substancja chemiczna;
- c) jeżeli jest pewność, że wystąpiło skażenie chlorem, skierować ludzi na wyższe piętra budynku. W przypadku skażenia amoniakiem, ludzi należy kierować do pomieszczeń piwnicznych, przy czym nie należy zapominać o dopływie świeżego powietrza,
- d) wyłączyć urządzenia elektryczne i gazowe (np.: grzejniki, piecyki itp.),
- e) zabronić spożywania jakiegokolwiek żywności (np. kanapki, owoce itp.)
- f) przygotować ludzi do ewentualnej ewakuacji, w tym celu wskazać drogi wyjścia i dojścia do rejonu ewakuacji,
- g) ewakuowani powinni być zaopatrzeni w maski przeciwgazowe, a jeżeli ich nie ma, przygotować nawilżone w wodzie (wodnym roztworze sody oczyszczone
- h) ręczniki, chusteczki, szaliki, czyste szmaty, itp. i osłonić drogi oddechowe w czasie wyjścia.

W rejonie ewakuacji należy zmienić ubranie, umyć dokładnie oczy, nos i usta i jeżeli jest to możliwe wziąć prysznic. Skażone ubranie oddać do odkażenia lub zakopać.

W warunkach wystąpienia zagrożenia TŚP należy pamiętać, aby:

- a) z miejsca wypadku (skażenia) oddalać się zawsze prostopadle do kierunku wiatru.
- b) w miejscu (pomieszczeniu), w którym nastąpiło skażenie oddychać wyłącznie przez nos, poprzez nawilżoną chusteczkę, ręcznik, czystą szmatę itp. lub w masce przeciwgazowej;
- c) nie dopuścić do bezpośredniego kontaktu z niebezpieczną substancją chemiczną, zwłaszcza jeżeli nie znamy jej pochodzenia;

- d) nie krzyżeć, poniewaŹ krzyk powoduje, Źe wdychane jest przy okazji skaŹone powietrze, kurz bądŹ para wodna;
- e) nie opuszczać samowolnie pomieszczenia do czasu przybycia słuŹb ratowniczych.
- f) w miejscu wypadku (skaŹenia), a takŹe w czasie przejŹcia do rejonu ewakuacji, noŹić ubranie szczelnie okrywające ciało (rękawice, obuwie, nakrycie głowy, okulary szczelnie przystające do twarzy, typu gogle);
- g) nie spoŹywać poŹilków w strefie, (rejonie, miejscu, pomieszczeniu) skaŹenia;
- h) ludziom skaŹonym (chorym) udzielać doraŹnej pomocy powiadamiając jednocześnie lekarza (pogotowie ratunkowe);
- i) przestrzegać ŹciŹle poleceń słuŹb ratowniczych.

Ogłoszenie alarmu

Po ogłoszenia alarmu naleŹy:

- 1) wykonywać polecenia organów kierowania akcją ratowniczą;
- 2) Źledzić komunikaty radiowe i TV, stosować się do poleceń podawanych w komunikatach;
- 3) ewakuować ludzi ze skaŹonych rejonów i pomieszczeń;
- 4) wyposaŹić personel w maski przeciwwgazowe i przeciwpylowe, strażników takŹe w płaszcze ochronne (w miarę moŹliwości);
- 5) ograniczyĆ lub zakazać ruchu na zewnątrz budynku (z wyjątkiem zwalniania pracowników do domu);
- 6) prowadzić ratownictwo osób poraŹonych (udzielenie pomocy sanitarnej, wezwanie pogotowia ratunkowego);
- 7) utrzymywać transport samochodowy (przydzielony) w gotowości do uŹycia w celach ratunkowych (uwzględniać samochody prywatne pracowników za ich zgodą).

PROCEDURA DZIAŁANIA W WARUNKACH WYSTĄPIENIA KATASTROFALNYCH ZJAWISK ATMOSFERYCZNYCH

Katastrofalne zjawiska atmosferyczne są szczególnie groŹne dla komunikacji i wszelkiego rodzaju zaopatrzenia np. Źywnościowego, energetycznego, gazowniczego, w wodę itp.

W obiektach szkoły/placówki mogą powodować częściowe lub całkowite zaniechanie działalności. Mogą wystąpić liczne nieobecności pracowników, zakłócenie działalności słuŹb ochronnych.

W przypadku zagroŹenia i wystąpienia ww. czynników naleŹy:

- 1) Źledzić komunikaty Źrodków masowego przekazu o stanie klęski Źywiolowej dla regionu.
- 2) dokonać oceny stanu zagroŹenia budynku w zakresie:
 - a) wpływu czynników zewnętrznych na stan techniczny obiektu;
 - b) utrudnienia dojazdu pracowników i uczniów do obiektu;
 - c) zabezpieczenia pracy w ruchu ciągłym (portierzy, itp.);
 - d) zaopatrzenia w Źrodki materiałowo -techniczne (woda, gaz, paliwa, Źrodki oŹwietleniowe itp.);
 - e) ograniczenia działalności dydaktycznej.
- 3) przygotować budynek do działalności w warunkach ograniczonej ilości pracowników i ograniczenia dostaw energii, zaopatrzenia itp.;
- 4) przygotować personel do usuwania skutków klęski Źywiolowej.

Postępowanie w warunkach intensywnych opadów śniegu i mrozów.

Intensywne opady śniegu występujące podczas niskich temperatur w dodatku przy silnym wietrze są szczególnie uciążliwe, a dla wielu ludzi mogą być również niebezpieczne. Duże opady śniegu, niespodziewane ataki mrozu, huragan i burze śnieżne mogą sparaliżować życie w dużej części kraju. Miejscowości mogą zostać pozbawione dopływu energii elektrycznej, a zatem ocieplania mieszkań i miejsc pracy.

Do szczególnych zadań dyrektorów szkół/placówek, w warunkach intensywnych opadów śniegu i niskich temperatur należy:

- 1) wykonywać zadania podawane w komunikatach pogodowych lokalnych stacji radiowych i telewizyjnych (o zamiarze wykonania każdego przekazanego komunikatu -należy powiadomić przełożonego).
- 2) wykonywać zadania przełożonych, przekazywane w doraźnie wydawanych zarządzeniach,
- 3) w obiektach szkoły (salach dydaktycznych, pomieszczeniach administracyjnych) należy zarządzić uszczelnienie ścian, poddaszy, okien i drzwi,
- 4) przekazywać informacje pracownikom i uczniom o zasadach zachowania się w zaistniałych warunkach, w których należy podać w formie zaleceń, m.in.: nosić ubranie składające się z kilku warstw, luźne, zewnętrzna odzież powinna być łatwa do zdjęcia i wodoodporna,
- 5) unikać zbędnego lub nadmiernego wysiłku, zimne otoczenie powoduje dodatkowe obciążenie serca, przemęczenie w warunkach niskich temperatur może być następstwem zawału serca,
- 6) korzystać z publicznych środków komunikacji,
- 7) obserwować, czy nie występują zauważalne objawy odmrożeń (utrata czucia, jasny lub błydy kolor małżowin usznych, nosa, palców rąk i nóg). W przypadku wystąpienia wymienionych objawów wezwać lekarza,
- 8) zapewnić wentylację pomieszczeń,
- 9) nie podawać alkoholu osobie dotkniętej odmrożeniem lub wychłodzeniem,
- 10) nie podawać kawy –ze względu na zawartość kofeiny,
- 11) nie podawać żadnych leków bez konsultacji z lekarzem.

O wszystkich zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi i ochrony mienia należy informować:

- 1) bezpośredniego przełożonego,
- 2) służby dyżurne:
 - a) Pogotowia Ratunkowego tel.: 999, 112;
 - b) Straży Pożarnej tel.: 998, 112;
 - c) Policji tel.: 997, 112;
 - d) Pogotowia Energetycznego tel.: 994;
 - e) Pogotowia Ciepłego tel.: 993;
 - f) Pogotowia Gazowego tel.: 992;

W warunkach intensywnych opadów śniegu i mrozu należy pamiętać, że:

- 1) odmrożenie jest następstwem oddziaływania zimna, najczęściej na odkryte części ciała, w wyniku, którego dochodzi do znacznego wychłodzenia całego organizmu, zaczerwienienie części ciała, utrata czucia lub błądność palców rąk, nóg, nosa, małżowin usznych;
- 2) wychłodzenie jest następstwem spadku temperatury ciała poniżej 35⁰C w wyniku czego powstaje zaburzenie świadomości, śpiączka, powolna mowa, lub zburzeniem mowy, poczucie wyczerpania i senność;

- 3) w temperaturze poniżej -30°C przy silnym wietrze (także przy silnym wietrze i temperaturze poniżej 0°C) może dojść do odmrożenia lub wychłodzenia organizmu;
- 4) w wypadku odmrożenia lub wychłodzenia należy wezwać pomoc lekarską, a następnie rozpocząć powolne ogrzewanie osoby poszkodowanej. Ogrzewanie rozpocząć od ogrzewania torsu, zdjęć ubranie, ułożyć chorego na suchej pościeli (kocu, pledzie itp.) okryć pierzyną, kołdrą lub ciepłym kocem, folią aluminiową, ogrzać własnym ciałem;
- 5) przy odmrożeniach kończyn, ogrzewać je ciepłą wodą o temperaturze ciała człowieka, przy odmrożeniach nosa, małżowin usznych itp. okładać je ciepłymi okładami;
- 6) osobie z wychłodzeniem lub odmrożeniami nie podawać alkoholu, kawy, lekarstw bez decyzji lekarza.

Postępowanie w warunkach zagrożenia silną wichurą i huraganem.

Najczęstszą przyczyną silnych wichur i huraganów jest szybkie przemieszczanie się aktywnych niżów. W naszej strefie klimatycznej wichury i huragany występują najczęściej i przyjmują najgroźniejszą formę w okresie wiosennym i letnim silny wiatr przyjmujący postać huraganu jest bardzo niebezpieczny w okresie zimowym, szczególnie gdy towarzyszą mu opady śniegu i niska temperatura.

Do zadań dyrektorów szkół/placówek jest zapewnienie sprawnej obsługi obiektów, przygotowanie odpowiednich instrukcji o postępowaniu na wypadek wystąpienia silnej wichury lub huraganu.

Do obowiązków wszystkich pracowników i uczniów, w przypadku niespodziewanego wystąpienia silnej wichury lub huraganu, jest wykonanie podstawowych zadań zapewniających ochronę życia ludzi i mienia szkoły/placówki.

W celu sprawnego przebiegu akcji ratowniczej w warunkach silnej wichury lub huraganu należy posiadać wcześniej przygotowane plany wykonania przedsięwzięć zapewniających ochronę ludzi i mienia szkoły/placówki.

W warunkach silnej wichury lub huraganu kierownicy jednostek organizacyjnych (w szczególności jednostek obsługi, obsługi technicznej i administracji) zobowiązani są przekazać podległym pracownikom zadania do natychmiastowego wykonania, przede wszystkim:

- 1) zamknąć okna, zabezpieczyć rynny i inne części budynków, np.: parapety, lampy naścienne itp.;
- 2) sprawdzić konstrukcje dachowe w budynkach, jeżeli zachodzi potrzeba podejmować decyzję o natychmiastowej naprawie (przytwierdzeniu elementów dachowych do budynku);
- 3) zabezpieczyć latarnie i inne urządzenia na terenie szkoły/placówki, które mogą ulec zniszczeniu;
- 4) usunąć z parapetów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać przechodniom;
- 5) usunąć z obejścia przedmioty i urządzenia, które mogą być porwane przez wiatr lub przeszkadzać w prowadzeniu akcji ratunkowej;
- 6) zapewnić odpowiednią ilość oświetlenia zapasowego (lampy naftowe, świece, baterie do latarek itp.);
- 7) zabronić parkowania pojazdów pod drzewami, trakcjami elektrycznymi, planszami reklamowymi, na drogach ewakuacyjnych i pożarowych, w przejściach i innych miejscach, które mogą zagrażać życiu lub uszkodzeniu mienia. Drogi ewakuacyjne i pożarowe oraz przejścia, mogą być wykorzystane do niesienia pomocy poszkodowanymi prowadzenia ewakuacji;
- 8) sprawdzić i uzupełnić wyposażenie apteczek pierwszej pomocy;

- 9) wyłączyć główny włącznik dopływu prądu i gazu, w celu ograniczenia niebezpieczeństwa powstania pożaru.

W warunkach silnej wichury lub huraganu, o wszystkich zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi i ochrony mienia należy informować:

- 1) bezpośredniego przełożonego;
- 2) służby dyżurne:
 - a) Straży Pożarnej tel.: 998, 112;
 - b) Policji tel.: 997, 112;
 - c) Pogotowia Ratunkowego tel.: 999, 112;
 - d) Pogotowia Energetycznego tel.: 994;
 - e) Pogotowia Gazowego tel.: 992;
 - f) Pogotowia Ciepłego tel.: 993

W warunkach silnej wichury lub huraganu należy pamiętać aby:

- 1) unikać zwisających lub leżących przewodów elektrycznych;
- 2) ostrożnie wchodzić do zniszczonych budynków;
- 3) przed wejściem do zniszczonego budynku, sprawdzić instalację elektryczną, gazową i wodociągową (ściekową);
- 4) nie stawać (nie przechodzić) pod balkonami, tablicami reklamowymi, drzewami, trakcjami elektrycznymi i innymi elementami wystającymi ze ścian. Inne zagrożenia.

W przypadku wystąpienia innych zagrożeń jak: gradobicie, upały i susze, stosować się do ogólnie przyjętych zasad i zaleceń podawanych w komunikatach radiowych i TV.

Zjawisko gradobicia występuje w okresie wiosenno-letnim na skutek anomalii pogodowych. Gradobicie najczęściej towarzyszy silny huraganowy wiatr. Jest to zjawisko krótkotrwałe, od kilku do kilkunastu minut. Mając na uwadze bezpieczeństwo, na czas burzy z gradobicie najlepiej ukryć się.

Upały, najczęściej długotrwałe powodują **susze** i występuje między nimi współzależność. Upały a w następstwie susze występują w określonym narastającym czasie, który pozwala na podjęcie szeregu przedsięwzięć zmierzających do minimalizacji ich skutków.

Do najważniejszych przedsięwzięć należy zaliczyć:

- 1) zgromadzenie zapasów żywności, wody;
- 2) limitowanie zużycia żywności, wody;

SYGNAŁY ALARMOWE I KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

Jednym z ważniejszych zadań obrony cywilnej, mającym decydujący wpływ na efektywność prowadzonej akcji ratowniczej i udzielenie pomocy poszkodowanej ludności w wypadku zagrożeń czasu pokoju i wojny jest wykrywanie zagrożeń oraz ostrzeganie i alarmowanie, które polega na:

- 1) uzyskaniu informacji o zbliżaniu się lub stwierdzeniu faktu zaistnienia na określonym terenie niebezpieczeństwa dla zdrowia i życia ludzi związanego ze stosowaniem środków rażenia, wystąpienia klęsk żywiołowych, awarii obiektów technicznych, skażeń chemicznych (toksycznymi lub bojowymi środkami trującymi), promieniotwórczych (reaktorów jądrowych, broni jądrowej), zakażeń biologicznych, powodzi i pożarów lub innych podobnych zdarzeń;
- 2) określaniu rodzaju, miejsca, skali i skutków zaistniałych zagrożeń oraz oznaczaniu stref niebezpiecznych;
- 3) ostrzeganiu i alarmowaniu ludności o zbliżającym się niebezpieczeństwie oraz informowaniu o zalecanych zasadach postępowania (zachowania się) obywateli w określonej sytuacji.

Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze mogą być wykorzystywane wyłącznie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia.

Wykorzystywanie sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych w ramach treningów i ćwiczeń możliwe jest po ogłoszeniu rozpoczęcia treningów i ćwiczeń przez właściwe terytorialnie organy administracji publicznej, z 24 godzinnym wyprzedzeniem, w środkach masowego przekazu i w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.

Sygnały alarmowej komunikaty ostrzegawcze przekazywane są z wykorzystaniem syren alarmowych. Dźwięk syreny elektrycznej jest jednocześnie nakazem do wykonania określonych zadań oraz do uruchomienia (włączenia) odbiornika radiowego.

Wewnątrz obiektów szkoły/placówki sygnał może być ogłaszany głosem lub przy pomocy technicznych środków przekazu (syreny, dzwonki, gongi itp.). Sygnał winien być donośny, wyraźny i zrozumiały dla każdego pracownika, studenta

Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze
powszechnie obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

RODZAJE ALARMÓW, SYGNAŁY ALARMOWE

Lp.	Rodzaj alarmu	Sposób ogłoszenia alarmów		
		akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu	wizualny alarmowy sygnał
1.	Ogłoszenie alarmu	Modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
2.	Odwołanie alarmu	Ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	

Uwaga!

Ogłoszenie rodzaju alarmu w sposób akustyczny: zawsze będzie to: Modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut bez względu na rodzaj alarmu .

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

Lp.	Rodzaj Komunikatu.	Sposób ogłoszenia Komunikatu.		Sposób odwołania komunikatu.	
		akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu	akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu
1.	Uprzedzenie o zagrożeniu skażeniami		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdująca się na terenie około godz. min. może nastąpić skażenie, (podać rodzaj skażenia) w kierunku (podać kierunek)		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj skażenia) dla
2.	Uprzedzenie o zagrożeniu zakażeniami		Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy <i>Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i>		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj zakażenia) dla
3.	Uprzedzenie o kłeskach żywiolowych i zagrożeniu środowiska		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj kłeski) dla

Sporządzono na podstawie załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7 stycznia

2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach. (Dz. U. z dnia 21 stycznia 2013 r. poz. 96).

ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI

Zgodnie z przepisami praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu musi się odbyć w szkole nie później niż 3 miesiące od rozpoczęcia roku szkolnego, najpóźniej do 30 listopada. Przeprowadzając praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji należy wykonać określone czynności, zgodnie z ustaloną procedurą.

1. Właściciel lub zarządca obiektu innego niż mieszkalny, przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.
2. W obiektach, w których cyklicznie zmienia się grupa powyżej 50 użytkowników np.: internaty należy praktyczną organizację ewakuacji dokonać co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.
4. Praktyczną ewakuację budynku może przeprowadzić dyrektor placówki w obecności innego pracownika placówki.
7. Próbną ewakuacją w budynkach przeznaczonych do użytku ludzi musi być uzgodniona z właściwym miejscowo komendantem powiatowym lub miejskim państwowej straży pożarnej na 7 dni przed przewidywaną datą ewakuacji.
8. Próbną ewakuacją placówki należy do jednych z obowiązków dyrektora.
9. Ewakuacja musi mieć zawsze wymiar praktyczny:
 - Wykonywanie ćwiczeń ewakuacyjnych w sposób etapowy dla poszczególnych grup, oceniając w praktyce organizację i warunki ewakuacji ludzi,

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).

....., dnia r.
(miejscowość) (data)

PROTOKÓŁ

z praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji

Protokół z praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji związanej z zagrożeniem pożarowym przeprowadzonej w

.....
.....
.....
.....

(nazwa placówki)

w dniu r. o godzinie
(data) (godzina)

w obecności pracownika placówki:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

przeprowadził Dyrektor placówki:

.....
(imię i nazwisko)

W próbnym alarmie ewakuacyjnym wzięło udział:

- ✓ dzieci/uczniów/podopiecznych*,
- ✓ nauczycieli/instruktorów*,
- ✓ pozostałych pracowników (administracja/obsługa*).

Czas ewakuacji wyniósł:

Uwagi:

.....
.....

.....
(podpis Dyrektora placówki)

* Niepotrzebne skreślić

WAŻNE TELEFONY ALARMOWE

TELEFONY ALARMOWE

Pogotowie ratunkowe _____ 999

Straż pożarna _____ 998

Policja _____ 997

Pogotowie energetyczne _____ 991

Pogotowie wodne _____ 994

Pogotowie gazowe _____ 992

Na ratunek! telefony
komórkowe 112